

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Stanisław Michał

Nazwisko: Dyląg

Miejsce urodzenia: Kobylec

Data urodzenia: 27-09-1914

Imię ojca: Franciszek

Imię matki: Anna

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Akta kontrolno-śledcze przeciwko Stanisławowi Dylągowi ps. "Ślusarczyk" i innym osobom związanym z organizacją niepodległościową Jana Dubaniowskiego ps. "Salwa". W czasie II wojny światowej należał do Batalionów Chłopskich, gdzie pełnił funkcję dowódcy. Po wojnie wstąpił do utworzonej przez "Salwę" "Żandarmerii", w której pełnił funkcję drużynowego. Był dowódcą tzw. grupy północnej i podlegało mu 10 ludzi. Z działalności tej ujawnił się przed PUBP w Bochni 19.10.1945. Zatrzymany 04.12.1945 przez PUBP w Myślenicach. Akt oskarżenia sporządził oficer śledczy WUBP w Krakowie Roman Pęcikiewicz. Dyląg został oskarżony z Dekretu PKWN o ochronie Państwa art. 1, 4 par. 1 lit. a i 9 oraz art. 225 KK, tj. o przynależność do "Żandarmerii", udział w jej akcjach, m.in. w likwidacji majora Armii Czerwonej i jego szofera oraz o posiadanie broni. Sprawę przekazano do Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Krakowie. Materiały złożono 12.06.1967 w Archiwum Wydz. "C" KWMO w Krakowie pod sygn. 96/III.</p>	<p>Akta o sygn. IPN Kr 07/84 t. 1-2 (96/III).</p>	
<p>Akta prokuratorskie nadzoru przeciwko Stanisławowi Dylągowi i innym osobom związanym z organizacją J. Dubaniowskiego ps. "Salwa". Tymczasowo aresztowany na mocy postanowienia Wojskowej Prokuratury Okręgu Krakowskiego z 06.12.1945 roku, jako żołnierz Narodowych Sił Zbrojnych. Akt oskarżenia został przekazany do Wojskowego Sądu Rejonowego w Krakowie.</p>	<p>Akta o sygn. IPN Kr 111/354 (Pr 588/46).</p>	

Sprawa przed Wojskowym Sądem Rejonowym przeciwko Stanisławowi Dylągowi ps. "Ślusarczyk" oraz innym osobom związanym z antykomunistyczną organizacją zbrojną "Żandarmeria", dowodzoną przez kpt. Jana Dubaniowskiego ps. "Salwa". Rozprawa Główna odbyła się 16.12.1946 przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Krakowie, który orzekł w składzie: przewodniczący – mjr dr Karol Peczenik, asesor – por. Włodzimierz Łabaty oraz ławnik, strz. Władysław Głowacki. W związku z ujawnieniem S. Dyląga, został on skazany 16.12.1946 przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Krakowie na 6 lat więzienia wyłącznie za niedoniesienie UB o kontynuowaniu antykomunistycznej działalności przez „Żandarmerię”. Osadzony w więzieniu w Rawiczu. W dniu 05.03.1947 WSR w Krakowie wydał postanowienia o skróceniu kary S. Dyląga do 3 lat więzienia na podstawie amnestii z 22.02.1947. Zwolniony warunkowo z więzienia 11.12.1948. Najwyższy Sąd Wojskowy w Warszawie 05.01.1957 uznał Stanisława Dyląga za niewinnego, ponieważ w jego przypadku powinna zostać zastosowana ustawa o amnestii z 02.08.1945 roku.

Akta o sygn. IPN Kr 110/652 t. 1-3 (Sr 848/46).

Sprawa przed Sądem Wojewódzkim w Krakowie wniesiona przez Stanisława Dyląga przeciwko KWMO w Krakowie. W pozwie domagał się od Skarbu Państwa odszkodowania oraz renty za skatowanie go podczas śledztwa, ból i trwały uszczerbek na zdrowiu, utratę możliwości zarobku na skutek przebywania w więzieniu i po wyjściu z więzienia na skutek chorób nabytych w więzieniu, jak również za kradzież przez funkcjonariuszy nowych butów, które odebrano mu w więzieniu. W odpowiedzi na pozew z 16.05.1958 por. Ryszard Janotka, naczelnik Wydziału Ogólnego KWMO w Krakowie całkowicie go odrzucił, tłumacząc to przedawnieniem zarzutów oraz tym, że pozew powinien być skierowany do Ministerstwa Sprawiedliwości, któremu podlega Służba Więzienna. Wyrokiem z 28.05.1958 Wydział VII Cywilny Sądu Wojewódzkiego w Krakowie oddalił pozew, jednocześnie zasądając od Dyląga na rzecz Skarbu Państwa zwrot kosztów sporu. Od tego wyroku została wniesiona rewizja, na skutek której Sąd Najwyższy 19.08.1959 uchylił wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpatrzenia Wydziałowi Karnemu Sądu Wojewódzkiego w Krakowie. W aktach brak jest informacji o dalszym biegu sprawy.

Akta o sygn. IPN Kr 645/5 t. 24 (VII-C 1048/58).

Księga Główna więźniów karnych CW w Rawiczu z lat 1945-1948. Przybył do więzienia w Rawiczu 16.03.1947 z więzienia w Krakowie. Zwolniony 11.12.1948.

Akta o sygn. IPN Po 3/35.

Charakterystyka nr 19, dot. organizacji Jana Dubaniowskiego ps. "Salwa", opracowana w Wydz. "C" KWMO w Krakowie w latach 1975-1976. Akta zawierają kwestionariusz osobowy Stanisława Dyląga ps. "Ślusarczyk", który występuje jako żołnierz "Żandarmerii" - oddziału Narodowych Sił Zbrojnych, dowodzonego przez J. Dubaniowskiego ps. "Salwa", tymczasowo aresztowany w grudniu 1945 i skazany na 6 lat więzienia. Wg szacunków UB przez cały okres istnienia organizacji "Salwy" należało do niej 110 żołnierzy. Posiadała - zwłaszcza w początkowym okresie - całą sieć współpracowników, informatorów, łączników. Żołnierze "Salwy" dokonali 138 akcji zbrojnych. W marcu 1946 roku na "Żandarmerię" było założone rozpracowanie agenturalne krypt. "Groźny", wykorzystano do niego kilkunastu informatorów, jednak bez oczekiwanych rezultatów. W związku z tym komuniści skoncentrowali się na połączonych akcjach UB, MO oraz KBW przeciwko organizacji "Salwy". W dniu 14.03.1947 Jan Dubaniowski ujawnił się wraz z kilkudziesięcioma żołnierzami swojej organizacji, a do pozostałych wydał odezwę, wzywającą ich do ujawnienia. Mimo to UB wkrótce zaczął represje. W tej sytuacji Dubaniowski w sierpniu 1947 ponownie utworzył oddział zbrojny, którego został dowódcą. "Salwa" zginął w potyczce z UB w Rudzie Kameralnej 27.09.1947 przy próbie przeniesienia oddziału na teren Beskidu Sądeckiego.

Akta o sygn. IPN Kr 074/19 (19/X).